

Aan:
Dhr. R. Dercksen

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

DATUM 15-5-2018
NUMMER 81CE9BDF
UW BRIEF VAN 23-4-2018
UW NUMMER -
BIJLAGE -

DOMEIN BDO
REFERENTIE A.F. Driessen
DOORKIESNUMMER +31 30 258 2179
E-MAILADRES floris.driessen@provincie-utrecht.nl
ONDERWERP BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN
inzake Interbestuurlijk Programma

Geachte heer Dercksen,

Toelichting:

De fractie van de PVV heeft in de brief van 23-04-2018 de volgende vragen gesteld:

1. Op de agenda van de Eerste Kamer Commissie voor BiZa/AZ stond op 6 maart het onderwerp 'Modernisering van de overheid', de bespreking van de Programmastart Interbestuurlijk Programma (IBP). In de Tweede Kamer Commissie voor Binnenlandse Zaken stond dit stuk op 8 maart jl. eveneens geagendeerd, waar besloten is hierover een algemeen overleg te houden. Is het college bekend met dit recent in de Eerste en Tweede Kamer geagendeerde en op de website van de rijksoverheid aangekondigde Interbestuurlijk Programma?

Antwoord:

Ja, wij kennen het Interbestuurlijk Programma. Het IBP is aan beide Kamers aangeboden in het bredere kader van het beleid m.b.t. "Modernisering van de overheid". Nederland staat voor een aantal grote opgaven die zich niet beperken tot de grenzen van een gemeente of provincie. Deze opgaven vragen om een gezamenlijke bestuurlijke aanpak die past bij deze tijd. Dat levert ook de beste resultaten op voor inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties.

2. Het Interbestuurlijk Programma (IBP) is een zware politieke agenda met voor 4 bestuurslagen verstrekende kaderstellende consequenties. Deze programmastart is ondertekend in het Overhedenoverleg van 14 februari 2018. Graag ontvangt de PVV alle documenten van dat overhedenoverleg van 14 februari 2018, evenals de documenten van de 3 daaraan voorafgaande overheden overleggen.

Antwoord:

Op 14 februari jl. hebben het kabinet en de voorzitters van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen het IBP ondertekend. Het Rijk, de gemeenten, de provincies en de waterschappen spreken daarin af om samen een aantal grote

maatschappelijke opgaven aan te pakken. Het IBP is niet kaderstellend, het geeft de afspraken weer van de gezamenlijke overheden over wat de belangrijkste gezamenlijke maatschappelijke opgaven voor de toekomst zijn, hoe die vorm kunnen worden gegeven en welke onderlinge verhoudingen daarbij horen. Het belangrijkste doel is dus een optimale samenwerking tussen de overheden, zodat er rond belangrijke maatschappelijke opgaven een meer gezamenlijke en effectieve aanpak tot stand komt. Er is van het overhedenoverleg geen openbaar verslag gemaakt. Wel is er een agenda, een uitnodiging en het Interbestuurlijk Programma zelf. Dit zullen wij u z.s.m. toesturen.

3. Is het college net als de PVV van mening dat het IBP een verregaand kaderstellend karakter heeft? Zo nee, waarom niet.

Antwoord:

Nee, het IBP geeft de afspraken weer van de gezamenlijke overheden (IPO, VNG, UvW en het Rijk) over wat de belangrijkste gezamenlijke maatschappelijke opgaven voor de toekomst zijn, hoe die vorm kunnen worden gegeven en welke onderlinge verhoudingen daarbij horen. De gemaakte afspraken markeren de start van een nieuwe werkwijze waarbij het principe "samen besturen" geldt en waarbij wordt samengewerkt op basis van gelijkwaardig partnerschap. De komende tijd wordt besteed om e.e.a. concreet (regionaal) in beeld te brengen. Dat moet in loop van 2018 leiden tot concrete voorstellen en geeft ook inzicht in eventuele financiële consequenties. Waar aan de orde worden nadere voorstellen aan uw Staten voorgelegd.

4. a. Is het college net als de PVV van mening dat een document met de verstreckende kaderstellende inhoud als het IBP een document is dat zonder enige twijfel niet alleen aan de beide Kamers der Staten-Generaal, maar ook aan betrokken decentrale volksvertegenwoordigingen dient te worden voorgelegd? Zo nee, waarom niet?
b. Wanneer heeft GS gepland het betreffende document aan PS te sturen? Indien dat niet in de planning zit, kan het college uitleggen waarom niet?
c. Waarom heeft GS nagelaten om PS om input en een mening te vragen over deelname aan het Interbestuurlijk Programma?

Antwoord:

a. Ja, het IBP dient uiteraard ook aan Provinciale Staten te worden voorgelegd. Het IBP is te beschouwen als een "paraplu" waaronder verschillende initiatieven en rijksgeldstromen bij elkaar worden gebracht rondom de (grote) opgaven. Te denken valt aan regiodeals, citydeals, greendeals, klimaatakkoord e.d.. Een en ander dient nog nader uitgewerkt te worden.

b. Het IBP zal z.s.m. worden toegestuurd.

c. Zie antwoord op de vragen 2 en 3. Overigens is in de informele IPO-Algemene Vergadering van 13 februari het IBP toegelicht en besproken met de daar aanwezige AV-leden. Wij wijzen u in dit kader ook op de uitnodiging voor een Informatieve sessie over het Interbestuurlijk Programma voor statenleden dat het IPO organiseert op 24 mei 2018 van 16.00 uur tot 17.30 uur.

5. Is het college net als de PVV van mening dat het IBP een zeer zware politieke lading heeft? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Zie het antwoord op de vragen 2 en 3.

6. a. Heeft GS een mening geformuleerd over dit in het overhedenoverleg besproken document? Zo ja, welke inhoudelijke input heeft GS meegegeven aan het IPO?
b. Heeft het college bij PS getoetst of deze input gesteund wordt door de volksvertegenwoordiging? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan GS aantonen op welke wijze vanuit PS steun zou zijn gegeven?

Antwoord:

a. Ja, wij hebben nauwlettend in de gaten gehouden dat de gekozen opgaven in het IBP aansluiten bij de met PS afgesproken kaders of agenda's. Het IBP bevat negen opgaven en een overkoepelend thema. In het IBP hebben overheden gezamenlijk geïdentificeerd op welke maatschappelijke thema's en opgaven het een meerwaarde zou hebben als er meer wordt samengewerkt. In de uitwerking kunnen keuzen gemaakt worden. Overheden kunnen bij nadere uitwerking kiezen welke regionale opgaven het beste passen bij de met de volksvertegenwoordiging afgesproken kaders of agenda's, en voor welke ze gezamenlijk willen gaan. Het is beslist niet zo dat alle overheden op alle genoemde onderwerpen in het IBP met elkaar moeten samenwerken..

b. Nee, wij zijn bevoegd tot de uitvoering van het met de Staten afgesproken beleid. Het IBP helpt bij de uitvoering. Zoals eerder gezegd, we staan voor een aantal grote opgaven die geen enkele overheid alleen kan aanpakken. Deze opgaven vragen om een gezamenlijke bestuurlijke aanpak die past bij deze tijd. Dat levert ook de beste resultaten op voor inwoners, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. De afspraken in het IBP rondom de opgaven zijn niet strijdig met de door de Staten gestelde beleidsdoelen. Overheden kunnen bij nadere uitwerking kiezen welke regionale opgaven het beste passen bij de met de volksvertegenwoordiging afgesproken kaders of agenda's, en voor welke ze gezamenlijk willen gaan.

7. a. Kan GS aangeven hoe zich een verregaande gezamenlijke politieke agenda van 4 bestuurslagen verhoudt tot de bestuursautonomie van de betreffende bestuurslagen?
b. Meer specifiek, kan GS aangeven hoe zich deze verregaande politieke gezamenlijke agenda verhoudt tot de bestuursautonomie van de Provincie Utrecht en met name het hoogste gezag daarbinnen, Provinciale Staten van De Provincie Utrecht?

Antwoord:

a. Zie ook de beantwoording van de vragen 2, 3 en 6b. En ter nadere toelichting: het kabinet zet voor realisering van het regeerakkoord in op samenwerking met de medeoverheden op die opgaven waar we als overheden allen voor aan de lat staan. Dat strookt met onze opvattingen, zeker waar het om brede maatschappelijke opgaven gaat als bijvoorbeeld de klimaatpak. In onze gedecentraliseerde eenheidsstaat is het een goed gebruik om vanuit het Regeerakkoord afspraken te maken met de medeoverheden, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheden. De in het verleden opgestelde Bestuursakkoorden zijn daar ook een goed voorbeeld van.

b. Zie beantwoording van de vragen 2, 3 en 7a. Ter verduidelijking: de gemaakte afspraken markeren de start van een nieuwe werkwijze waarbij het principe "samen besturen" geldt en waarbij wordt samengewerkt op basis van gelijkwaardig partnerschap. De komende tijd zal nadere invulling op de verschillende onderdelen plaatsvinden om concrete werkafspraken te maken. Waar aan de orde worden nadere voorstellen aan uw Staten voorgelegd.
De volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende functies van Provinciale Staten worden door het IBP op geen enkele wijze aangetast. Overigens zijn voor het realiseren van het door de Staten gewenste beleid bijna altijd externe partners nodig. Dat is in het geval van het IBP niet anders.

8. Is GS net als de PVV van mening dat de politiek beladen onderwerpen uit de agenda, zoals 'samen aan de slag voor het klimaat', 'Nederland en migrant goed voorbereid', en 'naar een vitaal platteland', om er eens een paar te noemen, nooit als een agenda moeten worden gepresenteerd, maar altijd onderwerp dienen te blijven van het politieke debat? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Nee, wij zijn van mening dat het verstandig is dat overheden gezamenlijk hebben geïdentificeerd op welke maatschappelijke thema's en opgaven het een meerwaarde kan hebben als er meer wordt samengewerkt. In de uitwerking kunnen keuzen gemaakt worden. Het is beslist niet zo dat alle overheden op alle genoemde onderwerpen in het IBP met elkaar moeten samenwerken. Wij zijn met de PVV van mening dat de inzet van de provincie Utrecht mede wordt bepaald door de Staten en daarmee automatisch onderdeel is van het politieke debat.

9. Een verregaande gezamenlijke politieke agenda van 4 bestuurslagen doorkruist de kaderstellende rol en positie van de volksvertegenwoordiging. Kan GS daarop reflecteren?

Antwoord:

Zie ook het antwoord op de vragen 3, 4, 6, 7 en 8. De volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende functies van Provinciale Staten worden door het IBP op geen enkele wijze aangetast. Bij de uitwerking van de verschillende thema's zijn de door PS aan GS meegegeven kaders leidend.

10. Vervangt deze IBP de Agenda van de provincie Utrecht, het door PS in Utrecht vastgestelde opgavenprogramma van onze mooie provincie?

Antwoord:

Nee. Zie ook het antwoord op de vragen 7, 8 en 9.

11. Volgens het IBP zijn de uitgangspunten voor de samenwerking 'wederzijdse afhankelijkheid, ruimte per opgave en partnerschap'.
- Kan GS aangeven sinds wanneer samen aan een opgave werken synoniem staat voor het creëren van wederzijdse afhankelijkheid?
  - Is het college net als de PVV van mening dat hier geen sprake is van daadwerkelijke afhankelijkheid maar een gelegenheidsargument gezocht wordt om een verregaande politieke agenda door te drukken waarbij de volksvertegenwoordiging simpelweg buitenspel wordt gezet? Zo nee, hoe kijkt het college dan wél tegen deze zogenaamde afhankelijkheid aan?

Antwoord:

a. Anders dan het vorige kabinet ('je gaat erover of niet') hanteert het huidige kabinet veel meer het principe dat de maatschappelijke opgaven in gezamenlijkheid dienen te worden opgepakt. De afhankelijkheid betekent vooral dat men elkaar nodig heeft voor een succesvolle aanpak van de opgaven. En dat men elkaar in de bestuurlijke verhoudingen respecteert in positie en verantwoordelijkheid. Kortom elkaar veel meer als gelijkwaardige partners tegemoet treedt.

b. Binnen de in het IBP benoemde maatschappelijke opgaven heeft elke overheidslaag haar eigen rol en verantwoordelijkheid. De afhankelijkheid bestaat hieruit dat voor een adequate aanpak van deze opgaven de overheidslagen elkaar nodig hebben en samenwerking dus gewenst is.

12. Een van de benoemde opgaves is 'Nederland en migrant voorbereid'. Volgens het document 'Programmastart IBP' is deze opgave er een waarbij 'alle overheden een cruciale rol hebben' en 'alle overheden zullen zich ook financieel inzetten voor de opgaven waarbij ze betrokken zijn'.
- Op welke wijze is de Provincie betrokken bij deze opgave? Graag een uitputtende beschrijving.

Antwoord:

a. De Provincie levert haar inbreng op dit vraagstuk waar het gaat om de afstemming en samenwerking met andere overheden. De Provincie heeft bijvoorbeeld een wettelijke taak op het toezicht van de plaatsing van statushouders bij gemeenten. Er wordt nadrukkelijk in het document "Programmastart IBP" vermeld dat ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid bijdraagt. In sommige gevallen betekent dit dat er voor een opgave een grotere inzet nodig is (bijvoorbeeld voor de provincies op het gebied van natuur en regionale economie), in andere gevallen zal er een zeer beperkte of zelfs geen inzet worden geleverd. Dit omdat het niet tot de verantwoordelijkheid van provincies of bijvoorbeeld waterschappen hoort (zoals bijvoorbeeld de thema's Merkbaar Beter in het sociaal domein en Problematische schulden voorkomen en oplossen).

13. Volgens het document 'Programmastart IBP' 'Stellen het Rijk en de decentrale overheden ook andere middelen beschikbaar', en 'Ook gemeenten, provincies, en waterschappen stellen middelen beschikbaar. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de investeringsagenda van de decentrale overheden en zal blijken uit de (nieuwe) college- en raadsprogramma's'.
- a. Waar verwijst het document naartoe als het gaat over 'de investeringsagenda van de decentrale overheden'?
- b. De gemeenteraadsverkiezingen hebben op 21 maart plaats gevonden en de provinciale statenverkiezingen in maart 2019. Kan GS uitleggen waarom in het document al wordt gesproken over 'toekomstige college- en raadsprogramma's'?
- c. Is GS net als de PVV van mening dat kennelijk in de opinie van de auteur de kiezer er niet toe doet? Zo nee, hoe kijkt GS dan wél aan tegen deze grove belediging van de kiezer door de inhoud van toekomstige raads- en collegeprogramma's alvast als een voldongen feit te presenteren?

Antwoord:

a. Zowel gemeenten, maar ook provincies en waterschappen voeren hun eigen investeringsbeleid bijvoorbeeld op het gebied van klimaatpakket (mitigatie en adaptatie). In maart 2017 hebben de gezamenlijke koepels (VNG, IPO en UvW) de investeringsagenda 'Naar een duurzaam Nederland' aangeboden aan 'Den Haag' vooruitlopend op de kabinetsformatie. Hierin wordt bijvoorbeeld aangegeven dat gemeenten, provincies en waterschappen jaarlijks 28 miljard investeren in wegen, openbaar vervoer, water, natuur en de bouw van huizen, sportaccommodaties en scholen. .

b. Het IBP betreft de kabinetsperiode 2018-2021. De daarin beschreven grote maatschappelijke opgaven lagen er al voor 2018 en lopen ook na 2021 door. Deze periode bevat de Gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 en de Provinciale Statenverkiezingen van maart 2019. Het IBP levert input voor die nieuwe collegeprogramma's.

c. Nee. De overheidslagen binnen Nederland hebben een open huishouding en zijn daarmee autonoom in het stellen van prioriteiten, behalve als er sprake is van wet- en regelgeving (denk aan Omgevingswet of Klimaatpakket). Dat zal ook blijken uit de nieuw op te stellen collegeprogramma's. Het helpt daarbij wel als er perspectieven zijn om complexe maatschappelijke opgaven in een constructieve samenwerking tussen deze bestuurslagen aan te pakken.

14. a. Is het college gezien al het voorgaande net als de PVV van mening dat GS geen enkele bevoegdheid heeft om in te stemmen met een Interbestuurlijk Programma, zeker gezien de kaderstellende bevoegdheden van Provinciale Staten?
- b. Is het college in dat kader bereid om bij het IPO te melden dat vanuit de Provincie Utrecht niet aan het Programma zal worden deelgenomen zolang de volksvertegenwoordiging niet expliciet een akkoord heeft gegeven voor deelname aan het IBP? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

a. Nee, zie de antwoorden op de vragen 6, 7, 8 en 9.

b. Nee, we zijn van mening dat er gehandeld wordt binnen het mandaat dat we van uw Staten hebben gekregen, om binnen het IPO actief te zijn en medewerking te verlenen aan interprovinciale samenwerking, ook met gemeenten, waterschappen en het Rijk. Vanzelfsprekend houden de binnen het IPO actief zijnde vertegenwoordigers van ons college altijd het belang van onze provincie scherp in het oog.

Hoogachtend,
Gedeputeerde staten van Utrecht,

Voorzitter,

Secretaris,